

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Béka-bérlőház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes száma
ára: hétköznap és vasárnap 50 fillér.

Ezer ember

jelentkezett abból a célből, hogy konyhakerti földparcellát kapjon bérbe. Minden család, amelyiknek a zöltségcsökkentése nincs biztosítva — és kinek van ma biztosítva? —, akkor jött el helyesen és célszerűen, ha kihasználva a kedvező lehetőséget, igyekezett helyet biztosítani a konyhakerti művelők sorában. A jelentkezésre szóló felhívások megjelentek a lapokban. Az eredmény újszólván a semmivel egyenlő. Nem szabad elfelejteni, hogy a Közhatalnok Munkáskert Egyesület tagjai ide nem számítanak be, amit igazol az a tény, hogy alig száz ember jelentkezett olyan, aki már a Közhatalnok Munkáskert Egyesületnek is tagja volt, tehát ott kap parcellát.

Mi lehet az oka annak, hogy ilyen kevesen jelentkeztek? Nincs szerszám? Nincs vetőmag vagy palánta? Szerszámra alig van szükség, a kicsi föld igazán felásható akár ásóval. Vetőmagról egészen bizonyosan a hatóság majd gondoskodik, mert hiszen elsőrendű közellátási érdek, hogy a fogyasztókból mennél többen »kiessenek« abból a tömegből, amelyikről gondoskodni kell. Palántát is fogunk kiosztani, mint ahogy eddig minden évben milliószámra adták boldog-boldogtalannak, csak vígyék és természetesen, amit csak tudnak.

Nem technikai okokban keresendő a hiba.

Itt »népi baj« van.

A sültgalambot várja mindenki. Elolvassa a felhívást és megállapítja, milyen nagyszerű, hogy a város a legjobb, legkönnyebben megművelhető és a város központjához legközelebb fekvő földjeit ilyen nemes és okos célra kiosztja, hogy csökkentse az ellátatlanok számát. De csak eddig a megállapításig jut el. És esetleg még egy lépéssel tovább: tapsol, éljen, helyesli, hogy mennél többen »mások« művelhessék a kis földjüket. Megint »más« menjen dolgozni és nem »ő maga«.

Budapest éhez a tömegének szenvedései nem segítettek semmit a mi felfogásunkon. Más kárán tanul az okos. De mi nem akarunk okosok lenni. Mi palópatoskodunk. Egyelőre még van mit enni. Majd ha elfogy minden és nem lesz kellő természet, akkor — szerencsére — lesz közellátási hivatal, sőt közellátási minisztérium, majd szídjuk közös erővel, hogy miért nem gondoskodik a lakosság ételmezéséről. És elégedetlenkedünk, lázongunk, milyen gazdag földű ország vagyunk és még sincs semmi. Persze, a szervezés hiánya! — fogjuk majd mondani.

Nos, ezen a népi alappajon segíteni kell, de azonnal!

Van is erre egy konkrét javaslatunk:

A város azonnal ossza ki a földet azoknak, akik jelentkeztek, mégpedig a jelentkezés időrendjében kapják meg a legjobb parcellákat azok, akik legelőbb öntudatra és kötelességtudatra ébred-

Németország hadihelyzete teljesen reménytelené vált

A Vörös Hadsereg megtisztította a Danzighoz és Stettinhez vezető utakat Löwe, Golnow, Stepenitz és Nasow városok szovjet kézre kerültek - Amerikai csapatok Koblenz előtt állanak, elfoglalták Kohl városát - Szövetséges ágyúk már a Ruhr vidékét lövik

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, március 8. (MTI) A Szovjet Távírási Iroda március 7-iki hadműveleti jelentése: A 2. belorusziai arcvonalunk csapatai március 7-én harcra elfoglalták Löwe, Preussisch-Stargard városokat, a németek védelmének fontos támaszpontjait a Danzighoz vezető utakon, úgyszintén harcok közepette elfoglalták még több, összesen több mint 200 helységet.

Az I. belorusziai arcvonal csapatai folytatva támadásukat, már március 7-én rohammal belettek Golnow, Stepenitz és Nasow városokat, a német védelem fontos támaszpontjait, a Stettinhez vezető utakon, úgyszintén harcok közepette elfoglalták 50-nél több más helységet. Az arcvonal csapatai befejezték egy bekerített német harcscsoport megsemmisítését. Előzetes adatok szerint ebben a körzetben foglyulejtettünk több mint 8000 német katonát és tisztet, továbbá nagymennyiségű fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk. A foglyok között van a X. német hadtest parancsnoka törzskarával együtt. A 2. ukrán arcvonal csapatai leküzdve az ellenség erős ellenállását a Kárpátok övezetében, a hegyes-erdős terep nehéz viszonyai között előrehatoltak és március 7-én Csehobovka területén elfoglalták Baska Stianica (Selmečbánya) várost, a német védelem erős támaszpontját, fontos közlekedési csomópontot. Magyarországon a Balatontól északkeletre és délre csapataink visszaverték az ellenség nagy gyűlölet és páncélos erővel indított rohamait. Az arcvonal többi szakaszán felderítő tevékenység és több ponton helyi jelentőségű harcok folytak. Március 6-án az egész arcvonalon merongáltunk, illetve megsemmisítettünk 149 német harcocsót, légi harcokban és légvédelmi ágyúink tüzeben leöltük az ellenség 29 repülőgépét.

tek. Ha ez a földkijelölés megtörtént, ne sajnáljanak egy kis költséget és a legsúlyosabb büntetés terhe mellett kötelezzenek minden családot arra, hogy személyi adatait jelentsék be. Ez alatt azt értjük: hányan vannak és milyen korúak a családtagok, mivel foglalkoznak és naponta mennyi órán át vannak elfoglalva? Ezeket az adatokat nagyon gyorsan dolgozzák fel és tartásnak konyhakertművelési sorozást. Hatóságilag kötelezzenek bizonyos számú személyeket közös

A SZÖVETSÉGES CSAPATOK ELFOGLALTÁK KOHL VÁROSÁT ÉS KOBLENZ KAPUJÁBAN ÁLLNAK

London, március 8. (MTI) A szövetségesek ma Koblenztől északnyugatra elérték a Rajnához és megszállva tartják a Köln és Duissburg közötti partszakaszt. Ujabb amerikai hadoszlop közeledik a Rajnához, Bonn és Wessel között. Tegnap délután Koblenztől északnyugatra érkezett a Rajnához a 3. amerikai tankoszlop, amely alig 60 óra alatt több mint 100 km-t tett meg. A haditudósítók szerint szédületes gyors előrelépés volt ez. Az amerikai tankok egyik községet a másik után hagyták maguk mögött és most több mint 50 km-re a német vonalak mögött állanak. Az előretörő szövetségesek ezzel valószínűleg hozták a döntést a szabadították ki a kényszer-munkára hurcolt lengyel, orosz, csehszlovák és olasz állampolgárokat. Az amerikaiak tegnap este alig 20 km-re voltak Koblenztől. Egy másik amerikai hadoszlop Mayentől délkeletre, 5 km-re a Moseltől elfoglalta Kohl városát. A 3. amerikai hadsereg balszárnyát alig 40 km. választja el az I. hadseregtől, amely Kölnnél délkeletre gyors ütemben felzárkózik a Rajnához. Ezeknek a kötelekei elvágták a Köln és Bonn közötti országutat s ezzel megakadályozták a menekülő németeket abban, hogy elérjék a bonni hidat. Az amerikaiak tegnap este 3 km-re voltak a Rajnától és igen válságos helyzetbe hozták Bonn. Távollab északra a szövetségesek felszámolták néhány kisebb települést és Köln és Duissburg között megszállták az egész rajnai partvidéket. A szövetséges ágyúk már a Ruhr-vidéket lövik. A wesseli körzetben továbbra is heves a harc. A németek időt próbálnak nyerni a Rajna keleti partján, hogy a nyugati parton szétvert

seregeiket rendbehozzák. Brit és kanadai csapatok egyre szűkebbre szorítják a német hídfőállás területét. A Rajna-vidéken a szövetségesek több mint 68.000 foglyot ejtettek az offenzíva folyamán. A londoni lapok fényképfelvételeket hoznak Köln városáról, melyeken a székesegyház tornyai érintetlen állapotban emelkednek az ég felé. Egyik tudósító írja: A székesegyház kövei néhol megütöttek, néhol megrepedtek, de mégis csodával határos módon kimagaslik a körülötte fekvő romokból és pusztulásból. Egy tudósító leírása szerint sok német ezt kiáltozta a bevonuló szövetséges katonáknak: Hála Istennek, hogy végre ideértetek, öt éve várunk rátok. Különb szinte alig van alaknázott ház, vagy farkasperem és ez arra mutat, hogy a németeknek nagy sebtében kellett kivonulniuk a városból.

„Hamarosan túl jutunk a Rajnán” — mondotta Churchill a nyugateurópai fronton katonáihoz intézett beszédében

Moszkva, március 8. (MTI) A moszkvai rádió szemleírójának cikkéből: A legutóbbi napokban Kelet-Németországban újra nagymértékben megváltozott a stratégiai helyzet. Azok a hatalmas csapatok, amelyeket az I. belorusz arcvonal csapatai Zsukov marsall vezénylete alatt és Rokosovszki tábornagy csapatai mértek az ellenségre, már nagymértékben érezhetik hatásukat minden vonalon. A vörös hadsereg előnyomulása következtében a németeknek az volt az igyekezete, hogy levágják a Berlin felé kiálló éket, azonban a Berlinton északkeletre álló szovjet csapatok gyors előnyomulása folytán ez a terv füstbe ment. A németek pomerániai helyzete épp oly reménytelen, mint amilyen reménytelen egész

1250 ANGOL ÉS 900 AMERIKAI BOMBAVETŐ TÁMADTA AZ ÉJSZAKA A NÉMET VÁROSOKAT

London, március 8. (MTI) Az éjjel 1250 angol bombavető Dessaut, Hamburg közelében Harbourgot és schleswig-holsteini olajtelepeket támadta. Éjjel ismét bombatámadás érte Berlin. Február 20. óta egyetlen olyan éjszaka sem volt, hogy angol bombázók ne támadták volna a német fővárost. 900 amerikai bombavető 20 angol vadászgép kíséretében lecsapott három Dortmund benzoltelepre és egy olajfinomítóra, valamint Siegen vasúti csomópontra Közép-Németországban. Angol bombavetők német hajózási utakat támadtak Norvégia és Dánia között, egy kereskedelmi hajót elsüllyesztettek a Skagerrakban és egy bárkarajt megtámadtak a Kattegat vizében. Két bárkát felgyújtottak, illetve süllyedőföldben hagytak.

Németország hadihelyzete is

A szövetségesek új sikereket értek el Nyugat-Európában, angol-amerikai kötelékek március 6-án elfoglalták Köln. Helyképpen kijutottak ezen a ponton is a Rajna vonalához. Churchill miniszterelnök a nyugateurópai fronton tett útja során az 51. skót hadosztály tisztjeihez és katonáihoz intézett beszédében ezeket mondotta: »Hamarosan túl jutunk a Rajnán. A másik oldalon a távolban a vitéz orosz csapatok fejlesztik ki támadásukat. A vörös hadsereg főparancsnokságának és az angol-amerikai csapatok parancsnokának haditervei Hitler-Németország haderejének teljes és végleges szétzúzására megvalósulásban vannak. Ezeket a terveket a krimi konferencián egyeztettek össze. Németország különösen keleti tartományában veszített most nagy területeket.

Guderian tábornok, német vezérkari főnök beszédében ezt mondotta: Kelet-Németországnak újra azzá kell lenni, ami a múltban volt. Mi nagyon jól tudjuk, mi volt Kelet-Poroszország a múltban. A porosz militarizmus a támadó német agresszió, a Drangen nach Osten politika bázisa. Kelet-Európa és az egész világ meghódításának bűnös eszméi meleggárra találtak Kelet-Poroszországban. Látjuk tehát,

parcellaművelésre. A munkát ellenőrizték és aki nem tesz eleget közösségi kötelességének, az később nemcsak ne kaphasson élelmiszerjegyet, hanem még büntessék is meg. Legelőszérűbb lenne naponta letöltetni vele a párosrai internálást, amelyet földhöz kötnének és ezt az időt a parcellán kellene töltenie konyhakerti munkával.

Ha valamire, úgy erre a tartózkodó magatartásra rá lehet sütni a demokráciaellenesség, a népellenesség, vagy éppen a szabotá-

lás bélyegét. Nem kívánunk olesó babérokra vadászni és utólag kriminalizálni a hatósági intézkedéseket: most, jóelőre megírjuk és hirdetjük, hatóságoknak és fogyasztóknak saját érdekükben kötelességük az összefogást keresztülvinni és a konyhakerti művelést megkezdetni. Mászor is fontos volt ez, de ma százszorosán fontos.

Bármilyen eszközzel és módon, önként vagy kényszerrel, mennél több ember műveljen a saját családjára részére kis földet!

... hogy arról ábrándozik még ma is Guderian tábornok. Szeretnénk látni ezeket a rabló ábrándokat. A krími konferencia határozatai oly intézkedéseket tartalmaznak, amelyeknek végrehajtása lehetővé teszi a német imperializmus és militarizmus feltámadását. Egyik ilyen intézkedés Németország területének megszállása. 1919-ben is alkalmazták Németországgal ezt a módszert. Akkoriban azonban csupán Németország területének egy részét — még hozzá jelentéktelen részét —, a Rajna menti területet szállták meg. Akkor megszállták Köln is, melyet az amerikai csapatok most elfoglaltak. A megszállás nagyrészt csak jelképes volt. A németek hamarosan kü-

lönböző politikai, diplomáciai és gazdasági machinációi révén alkudozás tárgyává tették a Rajna-vidék megszállásának kérdését. Végül elérték a megszállt területek időbeli felszabadítását. Ezt a németek — mint tudjuk — jól kihasználják. Sigfried-vonalat építették, mögötte fegyverkeztek és új hódító háborúkra készültek. Így volt a múltban, de nem szabad így lenni a jövőben. A német hadsereg végleges szétzúzása után a vörös hadseregnek és a nyugati szövetséges hadseregeknek meg kell szállni Németország egész területét. Az egyesült nemzetek megszálló csapatai nem fogják megengedni, hogy Németország még egyszer egy pusztító háború előidézőjévé váljék.

„Ne etessétek a német fasiszta banditákat, akik nyomorba s a szakadék szélére sodorták Magyarországot!”

A németek ki akarják fosztani a Dunántúlt is

Az ellenséges rádióállomások jelentése szerint Roeder gyalogsági tábornok, a Magyarországon levő német hadsereg főparancsnoka napirányában meghogya katonáinak, hogy szedjék össze a tavaszi termést Magyarországon. Ma már minden magyar jól tudja, mi történik ezzel a természettel, amit a német katonák gyűjtenek be. Ezzel kapcsolatban a Kossuth rádió a következő figyelmeztetést küldte a Dunántúl lakóinak: Hatalmas területvesztések és a közlekedési hálózat szétziláltsága következtében Németország egyre súlyosabb élelmiszerhiánnyal küzd. Ezért azt fogják követelni

a németek a dunántúli magyarköztől, lássák el a keleti hadszíntéren levő németeket, a Jugoszláviában elszigetelt helyőrségeket, sőt Bécs városát is. Ha a magyar parasztság nem szegül szembe minden erejével ezzel a kifosztó német rendellel, szörnyű éhínségbe dönti a Dunántúl lakosságát. Rejtésük el a gabonát, a lóbaszjóságot, ne etessék a német fasiszta banditákat, akik nyomorba és a szakadék szélére sodorták Magyarországot. Minden dunántúli magyar parasztnak kötelessége önmaga, családja s a hazája iránt, hogy a németek ellen dolgozzon.

Uj terv a közmunkaváltság fizetésére progresszív alapon

Köztudomású, hogy a közmunkaváltság kérdését pontosan szabályozták, mert ehhez fontos közérdekek fűződtek. Február 1 óta a köz- és magántisztviselők, alkalmazottak és munkások a havi fizetésük 5%-át kötelesek befizetni, mégpedig minden hónap 20-ig az adóhivatásban. A szabad pályán levők havi 40 pengőt fizetnek mint legkisebb összeget, de ha jövedelmük 4000 pengőn felül van, akkor a keresetük 6%-át kötelesek leróni. A fixfizetéseket 5%-a és a szabad kereső pályán működők 6%-a közt aránytalanság jelentkezik. Az elhangzott panaszok arra késztették dr. Vass Károly h. polgármestert és Pataky József műszaki főtanácsost, hogy az illetékesekhez forduljanak a fixfizetésesek érdekében, hogy javukra a közmunkaváltságot arányosabbá és elviselhetőbbé tegyék. Emelkérítot készítettek, amelyben azt kéri, hogy a köz- és magánalkalmazottak és közüzemi munkások esetében a fizetésük 2,5%-át fizessék közmunkaváltság címén, ezzel szemben a szabad kereseti pályán működők 1500 pengős havi jövedelméig 6%-ot, 2000 pengős jövedelemig 7%-ot, a 2000 pengőn felüli jövedelemmel bírók a havi jövedelmük 10%-át fizessék be. Ilyen elv alapján a progresszivitás teljes mértékben érvényesülne és a szociális szempontokat is figyelembe veszik. A két városi vezető férfiú kérelme a Nemzeti Bizottság legközelebbi ülése elé kerül.

Hol fog tárgyalni a népbíróság?

Március közepén lesz a debreceni népbíróság — amely a fasiszta rendszer szereplőit vonja felelősségre néppellenes, hazafiatlan cselekedetükért —, rövidesen megkezd működését. A népbíróság már dolgozik a tárgyalások előkészítésén, most állítja össze az eddig elfogott egyének bűnlajstromát, most készíti el a vádiratot és utána a népbíróság előtt felelné a fasiszta rendszer exponensei. A debreceni Népbíróság közölné meg a tárgyalásait. A népbíróságnak nagyobb létszámú tagja van — a szakbírókon kívül az esküdtzékhez hasonlóan polgári tagjai, ügyész, védők, a nagyközönség is fokozott érdeklődést tanúsít a népbírósági tárgyalás iránt — így feltétlenül nagyobb

szükség. befogadóképességű teremre van szükség.

A debreceni törvényszék esküdtzék tárgyalótermét bombatalálat érte, így az nem jöhet számításba. A többi, kisebb tárgyalóterem sem használható. Felmerült az a terv, hogy a népbíróság a Déri-múzeum előadótermében tárgyal majd.

A debreceni népbíróság első tárgyalását március második felében, március közepén tartja és a tárgyalás színhelye a Déri-múzeum előadóterme lesz. A hely és időpont még nem végleges.

Az első köztölt a háborús bűnösök kerülnek a bíróság elé. Dr. Jávorné népbírósági tagja már több ügyben elkészítette a vádiratot. Elsők között kerül tárgyalásra Lecl-Óssy István lelkész, Bihar-megyei országgyűlési képviselő ügyve, aki a hatalmon levő kormányonként exponált tagja volt és az országgyűlés munkájában irányító szerepet vitt.

Rövidesen, az első között tárgyalja a debreceni népbíróság

Szabolcsi István, az elhagyott nyilas terrorista bűnügyét. A 18 éves

terrorista 30-nál több gyilkosságot ismert be eddig.

Egyetlen Dalosszövetségbe tömörítik az ország összes dalosegyesületét

A magyarországi dalosélet, daloskultúra a közeli időkben demokratikus irányban átalakul, egy Dalosszövetségbe tömörítik az ország összes dalegyletét és dalosát. Az átalakulás Debrecenből indul ki. Gombos Ferenc, a Dalosszövetség főtákará dolgozója ki több munkatárs közreműködésével a javaslatokat az átalakulásra. A tervezetet a debreceni dalosegyesületek mind magukévé tették és most a javaslatot megküldték Budapestre is támogatás és elfogadás végett.

Az átalakulás a tervezet szerint a következő formák között menne végbe. Eltörlik a volt polgári és munkás dalosszövetséget, amelyek ellentétes alapszabályokkal dolgoztak és sok volt az érdekellet a két szövetség között, ami végeredményben az egyetemes magyar dalkultúrának ártott.

Megalakul a Magyarországi Dalárdák Szövetsége, amelynek kerete a Magyarországi Munkás Dalosszövetség és a Munkás Dalárda vezetősége helyét foglalja a szövetségben. Az országban működő összes dalárdának, dalosegyesületnek tagjának kell lenni a Dalosszövetségnek. Az új Dalosszövetség közelebbi munkaprogramja lenne, hogy olyan hatalmas körusokat állít fel, amely nagyobb tömegmegtalálással, ünnepélyen, összejövetelen a dalárdákat, a daloséletet megfelelően képviselje. Az ország minden számottevő helyén közös hangversenyeket rendeznének. Kulturális és művészeti bizottságot állítanak fel a dalkultúra fejlesztésére.

Kihantolták a debreceni német tömeggyilkosság áldozatait

A múlt év október első napjaiban, amikor a felszabadító hadsereg Debrecen határába ért, suttogva beszéltek a városban arról a kegyetlen vérengzésről, melyet a német gyilkosok hajtottak végre a Kishegyesi-út mellett lévő farkatárnál. Egy csoport munkaszolgálatos érkezett Debrecenbe a vidékről. Ebben a csapatban sok debreceni ügyvéd és kereskedő is volt, akik a csapattól lemaradtak, mert már idehaza akartak maradni. A német vérekek a csapat tagjait összecsomagolták és partizánoknak minősítve őket, minden kihallgatás nélkül legyilkolták. A déli órákban terelték ki a szerencsétlen embereket a Kishegyesi-útra és ott előbb tömegsirt ásattak velük, majd géppuska tüzellel vették el az életüket. Senki se tudta megmondani,

gávé tette a Debreceni Általános Munkás Dalkör, Debreceni Iparos Dalkör, Petőfi Dalkör, MÁV Egyetértés Dalkör, Debreceni Városi Dalegylet, Debreceni Kossuth Dalkör, Debreceni Kollégiumi Kántus, Debreceni Cipésziparosok Dalköre.

Az átalakulás, a reformtervezet célja hogy az ország összes dalosai egy táborba tömörítve, egységes vezetés és irányítás mellett fejleszthessék a magyar dalt, a magyar dalkultúrát és ugyanakkor demokratikus irányban is átalakítsák a dalosegyesületeket, úgy a polgári, mint a munkásdalárdákat. A dalosegyesületek a dal, muzsika szárnyain akarják a lelkileg, idegileg is megviselt tömegeket talpra állítani.

A debreceni dalosegyesületek az egység kidomborítására egyfelől, másfelől a jövő fejlődési lehetőségét beigazoló, máris közös nagy hangversennyel lépnek a nyilvánosság elé. Március 18-án (vasárnap) az Arany Bika díszteremben közös, egységes monstre hangversenyt rendeznek, amelyen együtt és külön-külön is az összes debreceni dalárdák résztvesznek és a debreceni közönségnek művészi élményben lesz része.

A dalkultúra átalakítására vonatkozó javaslatokat és terveket benyújtották a vallás- és közoktatásügyi miniszternek is és kérik fogják, hogy az átszervezésre, a demokratikus irányba való átalakulás előkészítésére egy szervezőbizottságnak működési engedélyt adjon és ez készíti elő majd az új, egységes Magyar Dalosszövetség felállítását és megalakulását.

hogy személy szerint kik voltak ennek a tömegvérengzésnek az áldozatai.

Tegnap kezdték meg a kihantolást. A sírből tízenkilenc holttest került eddig elő. A szerencsétlen áldozatok arcait a föld felé fordítva fektették a sírban s a holttestek teljesen felmosóznak indultak, az arcok felismerhetetlenné. Az exhumálási bizottságban a hatóságok képviselői is jelen voltak. Minden halottról fényképfelvételek készülnek és jegyzőkönyvet vettek fel. Nagy nehézséget okoz az a körülmény is, hogy a holttesteken lévő ruhákban semmiféle írást nem találtak s így a személyazonosság megállapítása csak a körülményes vizsgálat után fog sikerülni. A holttesteket a klinikai hullaházba szállították.

Thoma Sándor temetése

Nagy részvétel mellett temették el Thoma Sándort, élete tavaszán elhunyt rendőrtisztviselőt a Köztemető díszavatározójából. Sipos Károly ref. lelkész szívemarkoló gyászbeszéd után kísérete utolsó útjára a nagyszámú gyászoló közönség, valamint karszálai, élükön dr. Szilágyi József rendőrfőkapitánnyal, Benkő Károly tanácsossal, Oláh János p. detektívfelügyelővel, Fenyvessy rendőrfőkapitánnyal, valamint az elhunyt számos barátja. A sírnál a bűncsújtató Antalffy József szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő mondotta, majd a gyászbeszéd után az „Egyetértés” dalkara Sziklai Ede karnagy vezetésével gyönyörű gyászéneke közben vettek örök búcsút Thoma Sándortól, aki a szelídség, a lelki és testi tisztaság és igaz hű barát mintaképe volt. (rl)

Sikeres razzia a borcsempészek után

A titkos bor és szesz árusok dzsungeljébe mélyen behatolt már a rendőrség piacrendészeti osztálya. Tegnap újabb sikeres kutatások folytak a hajdúszoboszlói út néhány házában, ahonnan hat hordó bort szállítottak be. A bor a vidékről származott Debrecen-

Debrecen reformátussága Szeretetszövetség árvaházáért

Az Országos Református Szeretetszövetség debreceni csoportja a háborús nehézségek közepette a legnagyobb erőfeszítéssel tudja csak fenntartani a flu- és leányárvaházat, melynek jelenlegi székhelye a Széchenyi-utca 12. szám alatt van.

Az árvaházban jelenleg 19 gyermek van, létszámuk a nagy bombázások óta mindössze hárommal lett kevesebb. A gyermekek a diakonisszák felügyelete alatt állanak. Az árvaház anyagi szükségleteit fedezik.

A legutóbbi időben a következő adományok érkeztek a Szeretetszövetség debreceni árvaházához: özv. Zolnay Sándorné 50 pengő, Csap-utcai népiiskola tanulók 100 pengő, Bana Zsuzsanna 50 pengő, dr. Ferenczy Károly lelkész úttámogatás 50 pengő, Irpádtéri B. Blakör 60.70 pengő.

Robbanás a Szarvas-utca egy halottal és kilenc sebesülttel. Tegnap délután Szarvas-utca 36. szám alatt, Kisgyermek egy csoportot vittek be az azzal játekozottak. A csoportban temetőben robbanás történt, amely felrobbant és egyik két éves kis gyermeket a teljes mértékben szétverte, míg a közelben levők közül kilencen súlyosan megsérültek. A robbanás részéről Fenyvessy Gábor rendőrfőkapitánnyal a vizsgálat a szerencsétlen körülmények, valamint az áldozat személyazonosságának megállapítására.

Tisztviseltek a Kápolna-utca máházban. Péntek este 5 óra 15 perc körül, szombat reggel 8 óra, délután 4 óra 30 perc, este 6 óra 25 perc, szombat kezdete 5 óra 10 perc, kimenetel 6 óra 25 perc. Vallásügyi Bizottság.

Cukorka, csokoládé
áru nagyban és kicsinyben
„Korzó” cukorka
Weinberger Miksa, Csapó-utca 1.

Mindenféle papír árut és írószereket
magas áron veszek
Salti, Sas-utca 2.

MINDENFÉLE HASZNÁLT ruhát, cipőt veszek!
Ezüst- és selymes ruhák.
Hívásra házköz megyek!
KACSÁRI ÖS. ERES, Hatvan-utca 1. I. udvar. Házmester.

Goldstein Karola cég
megkezdte működését. Haszkút, fűző, melltartó, javítást vállal. Cérnát adok jó ruháért. Miklós-utca 5. sz. Lakásba

VESZÉK-ELADOK
szövetet, vásznat, férfi-és női ruhát, ezüst ruhát, perzsa-és szillbundát. Megbízásból a legmagasabb árat fizetek aranyért óráért
BLUM Piac-utca 21.
Szuzina vasút mellett

Vagyonmentő
BÁDOGOS UTCA 1.
Vesz és elad ezüst evő-készleteket, magas árat fizet tört aranyért, fog aranyért, érmékért

FA ÉS SZŐLŐ permetezőket
veszek és szakszerűen javítok!
Simonffy-utca 15.

Akinek semmi sem drága

Ismerősöm állami tisztviselő, kedestova 25 éve dolgozik frásztalanul, nem tudta onnan elzavarni valami esendőbb vidéki faluba a légi támadások mult évi sorozata sem. Mikor hetekig néptelenül vállalt a hivatalok, mert mindenki igyekezett menteni a maga és családja életét bombabiztosabb tájakra, ő akkor is ott görnyedt munkahelyén néhánynyaralagával. Nem kellett külön felszólítani, hogy a fegyelmi következmények terhe mellett foglalja el posztját. Nem ragadta el az esztelen és hazug német propaganda nyomán támadt menekülés tása sem. Helyén maradt mindvégig. Szürke, megroggyant alakja mintha hozzáállt volna ahhoz a kis egyszerű pozícióhoz, ahova Isten keze oda állította. Kitarított ott becsülettel azokban a hónapokban is, amikor nem folyósíthaták pontosan az anélkül is nagyon kevés fizetését. Tudta, hogy megkapja, ha kissé rendeződnek a viszonyok, addig pedig lesz valahogy...

Pedig ennél a nagyon kis állami tisztviselőnél nem volt előrelátó gondossággal telehalmozott kamara. Sőt egyáltalán nem volt kamara sem, mert egy bombatalálat következtében az a kis ház, amit tíz esztendeje vásárolt fölteljesítésre, teljesen rommá változott, még mielőtt az utolsó részleteket sikerült volna kifizetni. Egyik rokonának színén bombatépést lakásának hűződött meg három gyermekével és feleségével, miután az átengedett egy szobát, konyhát — amennyire lehetett — rendbehozta. Így élt esendően, észrevétlenül, titkolt kis tragédiákkal sorsában, amit azonban olyan fásultan, beletörődötten viselt, hogy soha nem látta senki idegesnek, nyugtalannak, a történelemmel ágszkodott napok legvadabb viharzásában sem.

Annál inkább meglepett, amikor felháborodottan állított be a szerkesztőségbe és egy újságot tett előle két, piros ceruzával bekarikázott hirdetéssel:

— Nézz meg ezt, szerkesztő úr — mondotta remegő hangon — és arra kérem, tegye szavá valamilyen formában.

Egyik hirdetésben elegánsan bútorozott egy szobáért havi 800 pengőt kínált s ajánlatokat «Luxus» jellegre kért az ismeretlen hirdető. A másikban pedig «bármilyen áron» vaját, nézet, hízólt kaesát keresett megvételre valaki.

A tisztviselőből, akit két évvel ezelőtt csak hallgattam és dolgozni láttam, egyszerre kiáradt a panasz:

— Tessék elhinni — mondotta —, hogy valami itt nincsen rendben. Az ember tudja azt, hogy most nagyon nehéz időköt élünk, amikor vállalni kell jószívet minden nélkülözést, szegénységet, mert a fajtánk megmaradásáról van szó. Tudomásul vesszük, de az ilyen hirdetések és az utcán, piacon, kapualjakban elkapott szavak, hogy: »csak hozzon, a pénz nem számít, vagy: »az ár nem fontos, csak legyen« — ezek félkorbácsolják az embert. Mert ha nincsen valami rendes áron, miért van 500 vagy 1000 pengőért? Én tudomásul vettem azt, hogy a két éves gyermekemnek nem adhatok tejet már a mult év augusztusa óta, de akkor miért vehetnek egyesek kilonként 200 pengőért vajot? A telet átfagyoskodtam három kisgyermekkel egy olyan szobában, ahol az ablaküveg helyére odaült deszkadarabok között befűtött a szél, milyen jögon lehet akkor egy magánosnak havi 800 pengős luxusszobát kivenni? 800 pengőért én majdnem három hónapig dolgozom a hivatalomban. Az Istenért, vegyük egyszer már

végre észre azt, hogy itt valaminek vége szakadt és nem lehet ott folytatni, ahol abbahagytuk. De nem is kívánatos, mert ezeknek a dolgoknak nagy része volt abban, hogy egyik magyar ember távol érezte magát a másiktól.

Nagyon fáj, aztán kissé megengedőleg, könnyelmű hangon folytatta:

— Elnézést kérek, amiért így kifakadtam, de én hiszek abban, hogy itt ezután egy más világ jön. Én úgy értelmezem a magam szerény felfogása szerint a demokráciát, hogy együtt sírunk, együtt vidagunk, együtt dolgozunk mindannyian megfeszített erővel, ha kell inszakadásig, hogy a romok helyére új életet varázsoljunk és együtt is koplalunk, ha kell... Én kis ember vagyok, de a saját erőm határáig minden áldozatra képes vagyok a közöségért. Azt hiszem, ma minden becsületos magyar ember így gondolkozik. Aztán jöj egy ilyen hirdetés, ami arra mutat, hogy él még közöttünk egész sereg ember, akik nem akarják megérteni a mai idők szavát, akiknek semmi sem drága, ha önmagukról van szó. A demokráciát, annak parancsait átérzi az ember, de egyszerre belesik a közöségi

érzésbe egy ilyen: »a pénz nem fontos, csak hozzon« mondás. Ennek véget kell vetni, ezt ki kell irtani a magyar életből. Mert ezek az emberek, akik minden árat meg tudnak fizetni, az okai annak, hogy az én gyermekem nem ihat tejet, a magyar dolgozók ezreinek asztalára nem kerülhetnek jobb falatok. Ezek verik fel az árakat a végtelenségig és ezek hívják ki maguk ellen azt az ellenszenvet, mely ismét őket ver magyar és magyar közé napjainkban, amikor pedig olyan roppant feladatok súlyosodnak ránk, hogy azt csak egy minden tekintetben szolidáris magyar társadalom tudja elvégezni.

Elhallgatott, a szavakkal ki- röpített a keserűség egy része lelkéből és zavartan állt pár percig. Ment, görnyedt alakja láthatatlan terheket cipelt. De mindennél súlyosabban és vádlóbban esengtek vissza szavai. Keserű igazságok, melyeket nem ártana megszívlelni azoknak, akik számára semmi sem drága, akik mesterségesen megeremlik a feketepecsét, elvonják az élelmiszert a magyar dolgozók százezreitől s akik még napjainkban sem képesek fel- emelkedni a közös sors átérésé- nek addig a szintjéig, ahol már egy kis lemondás kezdődik.

K. I.

Újabb deportáltak érkeztek a németországi halálüzemekből Debrecenbe

Tegnap délelőtt Lorschys Mirko Frigyes 43 éves nagykanizsai lakossal élén a németországi deportáltak újabb csoportja érkezett Debrecenbe és jelentkezett a rendőrség politikai osztályán Gerő András csoportvezetőnél. Lorschys Mirko kihallgatása során elmondta, hogy a mult év áprilisában szállították ki a németek egy 1300 tagú csoporttal. Hetvenével zsúfolták vagonba őket minden élelem nélkül, mindössze egyszer kaptak vizet. Útközben már sokan elpusztultak. Auschvitzba, a hírhedt német halálgyárba vitték őket, ahol a gyermekeket, nőket, gyengéket és 45 éven felülieket a gázkamrákban meggyilkolták és elhamvasztották. A munkabírókat teherautón elszállították üzemükbe, azonban minden holmijukat a vagonokban kellett hagyni s azt mondták: ezt majd utánuk szállítják. A csomagokat aztán elroholták a németek. A gellivízi laggerben vagonjavításon dolgoztatták a deportáltakat, 20 deka kenyert, két és fél deka margarint,

két dekl répalevest és rengeteg ütést kapnak naponta. Minden hónapban megtörtént a rettegéssel várt orvosi vizsgálat s akiről megállapították, hogy nem bírja a munkát, az a gáztranszportba került.

— Azoknak jó volt, legalább megszabadultak a szenvedésektől — mondotta Gerő csoportvezetőnek a kihallgatott.

Felügyelőik eltűnt német gyilkosok voltak, akik szadista kegyetlenséggel bántak velük. A karjukra tetovált számon kívül — a kihallgatott száma 136.899 volt — combjukba is beégették a jeget. Mikor a felszabadító szovjet seregek közeledtek, a deportáltak egyrészt átahajszolták az Odera folyón, a laggerben maradtakat pedig lemészárolták. Lorschys Mirko úgy menekült meg, hogy le- ütötték és azt hitték róla, halott, ott hagyták verbenagyva. A Debrecenbe érkezett deportáltak mindegyike hasonló szörnyűségeket mond a német halálüzemek borzalmairól.

Igazolt közalkalmazottak

A Világítási Vállalatnál: Takács Pál v. Nánási József, Tarza Bertalan, Tóth János, Cs. Tóth Márton, Tóth Gyula, Tóth Ferenc, Tóth Zsigmond, Török Sándor, Tokaji László, Török Ferenc, III. Török Sándor, Török Levente, Trencsényi Sándor, Turai József, Turzó Sándor, Ungai János, Ungvári János, Varga Antal, I. Varga Sándor, Varga Zsigmond, Varga István, Vass László, Vass István, Vendé István, Venczel Róbert, Veress István, Veréb István, Vékony Mihály, Végvári Ferenc, Vozári Béla, Vicsizán Attila, Vigh Villibáld, Vörö Pál, Zákány Imre, Szőnyi István, Der János, Erdélyi Sándor, Ferge József, Jéges Mihály, II. Kovács Mihály, Makranczi László, Nemes János, Csirke Sándor, V. Kovács Lajos, Zalányi Ernő, Bujdosó Lajos, Csuhá Mihály, Csuhá János, Jurásik János, Jakucs Pál, Jakucs László, Lévai György, Pákozdi István, Simon János, Suba Mihály, Szombati József, Tóth Gábor, Toldi György, II. Török Sándor, III. Varga Sándor, Zalányi Attila, II. Reszei Gábor, Lengyel László, III. Nagy Imre, id. I. Enyedi Imre.

A Köztisztviselési Hivatalnál: Horváth István, Noeztrai Etelka, Salamon Sándor, Kocsis András, Kovács Lajos, Bödör, Kocsis Sándor, Békési József, Béres István, Csire József, Erdei Imre, Farkas József, Király Sándor, Kocsis István, Kovács Károly, László János, Medve Bálint, Nemes János, Paluska Ferenc, Papp Albert, Pozsár József, Oláh András, Bacsa Imre, Benze József, Berecski Sándor, Bodó Sándor, Bözser Antal, Dobár Sándor, Fodor Sándor, Füle Mihály, Gáll Gábor, Girus Miklós, Györi Zsigmond, Hüse Ferenc, Jéges Ferenc, Juhász Ferenc, Kálmán Sándor, Kecskés Gábor, T. Kiss Sándor, Kocsis Sándor, Kovács István, Kozma Sándor, Miklósi Sándor, Molnár Ferenc, Nagy Béla, Nagy Sándor, Oláh Gábor, Oláh Lajos, Oláh Mihály, Onodi Sándor, Pódr István, Soos András, Soos Sándor, Szabó Dániel, Szabó Gábor, Szathmári Albert, Sziráki Bálint, Fzucs Ferenc, Tömpe Ferenc, Triptó Sándor, Uj Gábor, Varga Imre, Varga Mihály, Vida Lajos, Vince Sándor, Juhász Albert, Márton Bálint, Tóth

József, Szabó Károly, Darányi Mihály, Fux Sándor, Galla János, Móri József, Kovács Sándor, V. Vég András, Komodi Lajos, Szilgyártó János, Dancsó Kaszár János, Kunkri András, Vass Béla, Nagy János, Papp László, Varga Márton, Balogh Sándor, öz. Kovács Károlyné, öz. Lajpoci Jánosné, öz. Tóth Andrásné.

A Városi főúrdörmőnél igazolták a következőket: Bálint Béla, öz. Bálint Imréné, Biró Pirczka, Beregszászi Kálmán, Botos András, öz. Csibere Miklósné, Gál Lajosné, Galambos Imréné, Kovács János, Kormendi István, Melka György, öz. Nagy Istvánné, Novák Károly, IV. Pap János, Pap István, Panyik Ferenc, Pósalaki Antal, öz. Papp Ferencné, Rácz Gábor, öz. Sáfáry Péterné, Sóvári Józsefné, Tót Titusz.

15.000 debreceni házról adták be házbér vallomást

Az adóztatás rendes mederbe terelésének szempontjából a pénzügyminisztérium a felszabadított területekre a mult hóban elrendelte a házbérvallomások és a szokásos adóstatistikai ívek benndását. Normális időben ezekre rendszeresen november havában ezeket sor kerül, de tavaly a háborús helyzet miatt most adták ki az intézkedést.

Debrecenben 15 ezer házról kellett házbérvallomást beadni. Noha csak 15 napi határidő állott rendelkezésre és nyomatvány sem volt e célra kapható, a város közönsége mégis osdatlan felelősséggel és pontosság- gal tett eleget a maga által készített rubrikás papírok beadási köteleességének.

Március első napjában a 15 ezer lomast az egyhármadrész körülből lyet a bombatámadások elpusztítottak, azoknak a házaknak a száma, ameház kétharmadrészéről adtak be val, vagy úgy megsemmisült, hogy lakhatlanok. Ezekről is be kell adni a jelentést, hogy a nem adozást a kinstári adóhivatal átvevethesse és a házak számát jegyzékbe foglalja. A város

adóhivatalnál az elmúlt két hét alatt az érdeklelt közönség hosszú sorokban állt és várta, hogy beadványát elfogadják. Bár az adóhivatalnál e célra egészen csekély számú személyzet állott rendelkezésre, a nagy forgalom

DEBRECZEN 3. OLDAL, 1945. III. 9.

simán, minden akadály nélkül és ami a legfőbb, díctőrele méltó udvarias- sággal és készséggel bonyolították le.

Néhány nap múlva hozzák nyilvánosságra a maximális árakat

Megszűnik a zsilbvásár?

Hírt adtunk arról, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara a forgalomban lévő áruk árának szabályozására értekezletet hív össze. A tegnapi ülésen az érdekeltségek pártok, szakszervezetek és a rendőrség kiküldötteiből alakított véleményező bizottság foglalkozott az áruk maximálásával. A közellátási minisztert az értekezleten Jancsár miniszteri tanácsos képviselte.

Harsányi Imre dr. ügyvezető kamarai titkár ismertette az eddig tartott értekezletek munkáját, valamint a Kamara által beszerzett adatok és javaslatok anyagát. A kérdéshez a rendőrség részéről Fazekas alkalmatvány szó- lalt hozzá, aki az eddigi tapasztalatairól számolt be. A kereskedelmi érdekeltség részéről részt vettek a vitában Radó Dezső, Hvas Károly, Fürst László, Ujlaki Sándor és Barna János. A felszó- lalók a zsilbvogó uralkodó türhe- tetlen árdrágítással és visszaél- séssel foglalkoztak és általános- ságban azt fejtették ki, hogy a zsilbvásár intézményét meg kell ezünetni. Fazekas alkalmatvány kö- zölte, hogy a rendőrség már foglalkozik a kérdéssel.

A bizottság a rendőrség javas- lata alapján elhatározta, hogy a belügyminiszterhez kérelemmel fordul a rendőrségi személyzet létszámának felmérése céljából, hogy az áruk ellenőrzésére na- gyobb erélyt lehessen a hatóság- nak kifejteni. Bemutatták ezután a kereskedő érdekeltség által ben- nyújtott árakra vonatkozó javas- latot, amely ellen senki sem szó- lalt fel, csupán a fűszerszakmára

vonatokzólóg kívánták az áruk és az áruk rendszerbefoglalását. Ennek megtörténte után néhány nap múlva az áruk maximálásának jegyzékét sajtó útján fogják kö- zölni. Számos kereskedelmi szak- mára nézve, miután nagymérvű áruhány van, a bizottság egyelő- re nem foglalt állást az áruk meg- állapítására.

Végül Jancsár miniszteri taná- csos szólt fel és hangsúlyozta, hogy a minisztérium munkaele- jének teljes megfeszítésével dol- gozik ezen a kérdéson.

— Tisztában van azzal a mi- nisztérium — hangsúlyozta to- vább —, hogy csak a kereslet és kínálat törvénye tudja biztosítani a természetes áralkakulást, de tisztában vannak azzal is, hogy ha az árakat nem szabályozza, ez a gazdasági életre olyan káros hi- hatással lehet, ami a gazdasági egyensúly felborulásához vezethet. Szükség megoldásként tehát az árakat bizonyos mértékig szabá- lyozni kell. A kormány részről végleges álláspont még nem ala- kult ki. A napokban azonban vár- ható, hogy a kormány lefejteti a legfőbb elveket. Amennyiben ez megtörténik, a részletes árszabá- lyozás iránt azonnal megteszik a lépéseket. Legfontosabbnak tart- ják az áralkulási megsemmisítést és pedig elsősorban a Tisztántúlon a közellátási felügyelőségek bevo- násával és megerősítésével. Buda- pestről talán lehet ezt a tevékeny- séget irányítani, legelőszörbőb lenne azonban Budapest és kör- nyéke áralkulását továbbra is Debrecenből biztosítani.

Az ülés ezzel véget ért.

A háztulajdonosok még mindig nem veszik komolyan a szemétkihordást

A köztisztviselési hivatal minden erejét megfeszíti, hogy a város közönségének feje felől elhárul- jon a járványos betegségek fel- lépésének veszélye. A rendőrség minden nap ötven internáljat bo- csát rendelkezésre, akik részt- vesznek az utcán heverő köllör- melekek eltakarításában és a szem- étkihordásban. Rajtuk kívül még a felesleges embereket is ide vezénylik a közmunkahivataltól. Átlag napi 10—12 ember jön erre a munkára.

Most az a helyzet, hogy a Piac- utcán folyik a szemétkarítás, te- hát a hatóságok ismétellen és nyomatékosan figyelmeztetik a háztulajdonosokat, akik részben a Piac-utcán, részben ennek mel- lékútcán laknak, hogy kezdjék meg a szemétkihordását a Piac- utcai sínek mellé a már látható szemétrakásokhoz. Innen vagonba rakják és szállítják a Serly téglagyárba, ahol a kubikgördők- be szórják és vastag földréteget dobna rá, hogy ne fertőzhessen. Már mintegy 20 vagonra való szemétkihordást kell elvégezni a Simonffy-utcától a Rákosi Jenő- utcáig terjedő részen, három helyen. Eddig mindössze nyole vagon szemétkihordást vittek ki a város- ból.

A háztulajdonosok és lakók sürdösen mozduljanak meg és hordassák ki a szemétkihordás- tuktól, míg nem késő. Szerencsé- re az időjárás kissé lehült és így azonnali fertőzés veszélye nem fenyeget. De éppen ezt a hide- gebb időjárást használják ki és rakasák ki a szemétkihordást a Piac- utca környékéről.

A köztisztviselési hivatal emberei a Déri-teret szépen kitakarították. Úgy halljuk, hogy azokból a házakból, ahonnan nem viszik ki a hevíült szemétkihordást a katonai és polári hatóságok erélyes intéz- kedésre készülnek és ez valószí- nűleg az lesz, hogy egy szép na- pon korán reggel a háztulajdo-

nosnak és az összes lakóknak munkába kell állniuk, hogy saját maguk hordják ki a szemétkihordást, amit ma még kihordathatának tetszésük szerinti időben. Ezen a téren szabályozás-cselekmény vagy amerikaizás, a munka halogatá- sát nem fogják elfütni, sem meg- tartatlantul hagyni. Mindenki ma- gára vessen, ha a mai munka- teljesítés helyett kellemetlensé- gekkel kell majd számolnia.

Legmagasabb áron veszek
**lófarkot, marha-
farkot és sörtét**
bármilyen mennyiségben
NAGY GYULA
szórkereskedő, Pozsony-út 23.

Megnyílik! Megnyílik!
Első Szilágysági
Csapó-utca 5.
Büfé! Falatozó!
Elsőrendű ételek, olcsó árak
Napokban megnyílik!

**Képeket
festményeket
képrámákat
veszek!**
SOLTI, Sas-utca 2. sz.

A honvéd az egészségét, életét áldozza érte: munkátestvér, polgártárs! Most te áldozz érte: fehérméret, pénz, amid van.

